

טיב הקהילה

ב"ד

ויגש
י"א טבת תשפ"ד
 זמני הרלקת הגרות ומרצ"ש
הרה"נ 4:05
מוצ"ש 5:20
ר"ת 5:58
 סוף זמן קריאת שמע ותפילה
סוק"ש א' 8:19 | **סו"ת א' 9:25**
סוק"ש ב' 9:07 | **סו"ת ב' 9:57**
הזמנים לפי שיעון הורף |
 גיליון מס':
707

יו"ל ע"י קהילת שבתי בבית ד'

בנשיאות מורנו ורבנו הרה"צ

רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

טיב הפרשה

בנימין לעבד ולא להסית, האיך אם כן היה ביכולתו של יהודה לבוא שוב בטענה ולבקש על שחרורו המלא של בנימין?

בנוסף יש לחמוה על עצם טענתו של יהודה, כי רואים שלא טען שאין חטאו של בנימין מצדיק את עונשו, רק טענה סודרה היתה בפיו שאבי הנער לא יסבול את כובד העונש המטילים על בנן, ועלול ח"ו למות מרוב עגמת נפש, ונשאלת השאלה, למה עלה על דעתו של יהודה שבטענה זו יתרצה יוסף לזכות את בנימין? וכי ראה אי פעם ששופט בשר דם יזכה את הפושעים כדי שלא יצטערד הוריהם?

אך האמת הוא שיהודה לא חזר כלל מהכרעת השבטים שעל גונב הגביע וכלל חברותו להיענש, וגם לא ביקש כלל שיסלחו לחטאו של בנימין במידה והוא אכן היה הגנב, וכל טענתו היתה שגם אם אכן מצאו הגביע באמתחת בנימין אין כאן כי אם עלילה שפילתו היטב ידע יהודה שידי בנימין לא היתה במעל, וברור היה לו שהדבר ידוע גם ליוסף, וכפי שכבר חזו בפגישתם הקודמת, שהינו מבקש עלילות עליהם על כן היתה טענתו ליוסף להחזיק בדרכי ישר ולשחררו, וחוה שדיבר אודות אביו הזקן שעלול למות, כי בכך ביקש לרמוז שגם אם יש ליוסף טענה מסוימת, מוטל עליו לפרשה, כי רק אז ניווכח אם יש צדק בטענתו ואם אכן ראויים הם לעונש, כי ייתכן שאז יהיה ביכולתם להצטדק ולהסיר חרונו מעליהם, אבל כל עוד שאינו מלא חטאם הרי יתכן שמדובר רק בעלילה, ובכנות דא אכן ראוי לו להתחשב גם באביו הזקן ולא ישפוך דם נקי...

יש לומר שגם יוסף בעצמו ציפה לטענה זו, הוא רצה שישמעו טענה שתוכנה היא: 'יש חושדים בו ואין בל, ואז הוכיחם ואמר להם: 'אני יוסף! העוד אבי חי? כלומר, אם הנכם טוענים שאין להכריע את דינו של החשוד כל עוד שאין הוכחות מוצקות שידו במעל, למה דנתם אותי בשעתו למיתה ולמכירה? על אף שבפועל הייתי חף מפשע, הרי כל הטענות שהיו אז עלי לא היו מוצקות כלל, ולמה אם כן חרצתם אז דיני מבלי להתחשב עם אביו? בכך ביקש גם הוא ללמד שכשיש טענה מסוימת על האדם אין להקניטו כל עוד שאין מנסים להתפייס עמו.

וכך לימד אותנו הרמב"ם בהלכותיו (דעות פרק ו הלכה ו) והא לך לשונו: 'כשיחטא איש לאיש, לא ישטמנו וישתוק, כמו שנאמר ברשעים (שמואל-ב יג כב): 'זלא דבר אבשלום את אמנון מאומה למרע ועד טוב כי שנא אבשלום את אמנון, אלא מצוה עליו להודיעו ולומר לו: למה עשית לי כך וכך ולמה חטאת לי בדבר פלוני, שנאמר (ויקרא יט יז): 'זוכח תזכיה את עמיתך, ואם חזר ובקש ממנו לסחול לו - צריך לסחול, ולא יהא המוחל אכזרי, שנאמר (בראשית כ יז): 'זיתפלה אברהם אל האלהים, עכל.

מהלך זה של יהודה רואים גם כן מתוכן טענתו אל יוסף, דהנה בפרשה הקודמת אנו רואים שגם האחים בעצמם הודו שבמידה וימצא הגביע באמתחתו של אחד מהם יצטרכו גם הם להתחייב בעונש, וכלשונו הכתוב (לעיל מד, ט): 'אשר ימצא אתו מעבדיך ומת וגם אנתנו נהיה לאדוני לעבדים, ואם כן צריכים להבין איזה פתחון פה מצא יהודה לבקש על נפשו של בנימין אחר שאכן מצאו את הגביע באמתחתו? מה גם שהרדף אחריהם כבר הקיל על עונשו ועל עונשם ולא ביקש כי אם לקחת את

ויגש אליו יהודה... ואל יחר אפך (מד, יח)

ופירשי: מכאן אתה למד שדיבר אליו קשות:

...

הנה יהודה ידע שמדבר עם 'משנה למלך', והיה מן הראוי שידבר עמו בדרך כבוד, אולם רש"י מודיענו שבפועל בחר לדבר אליו קשות, ולהרצות לפניו את כל טענותיו בשפה ברורה, על אף שמתוך כך דילג על הכבוד הראוי למלכות, ודבר זה בעי דרישה, מדוע באמת לא חלק כבוד למלכות? הרי בעיני בשר נראה שבצורה כעין זו אין שום סיבה שיתרצו אליו, להיפך, רבו הסיכויים שגם יענשו על כך, ולמה אם כן בחר בזו הדרך?

ההצלה מחבלי מחלוקת כיצד?

ויש לומר שיהודה התבונן והבין שהנהגתו של יוסף כלפי אחיו מוכיחה שיש ליוסף טענה מסוימת עליהם, ומשום מה אינו יכול לגלותה, ולכן מדבר עמהם בשפת חרשים מתוך תקוה שהאחים הקדושים יבינו את רצונו מתוך מעשיו. וכיון

שבפועל לא עמדו האחים על דעתו ולא הבינו למה נטפל דוקא עליהם, רצה יהודה להכריח את יוסף שיפרש שיהו, והבין שלשם כך עליו לדבר ברורות ולדרוש מענה על כל הגעשה עמהם, כי אחר שיטיל דופי בהנהגת המלכות ויגלל באזני כל הנמצאים במחיצת יוסף את צערו על כך שמחשידם ומצערם על לא עוול בכפם, אז יצטרך יוסף בעל כרחו להצדיק את מהלכו, ובהכרח יצטרך להתגבר על מניעותיו כדי לפרש את הטמון תחת תחבולותיו, ומתוך כך יבינו גם הם את טענותיו כלפיהם, ואת המוטל עליהם לעשות כדי לרצותו ולהגיע לעמק השווה.

ודרך ארץ ליסדה לנו תורה, שגם עלינו ללכת בעקבותיו של יהודה, ואם תראה שזולתך מתכוין להצר את צעדיך, ומחפש כל מיני דרכים להתנכל לך, תבין שאין הלה מתנכל לך חינם, ומן הסתם תולה בסיבתך איזה צער שהוסב לו, ועל כן מן הראוי שלא תכעס עליו תיכף, ולא תדבר עליו מאחורי גבו, רק זאת עשה וחיה פנה אליו בעצמו, ושאל אותו מה יום מיומיים ומדוע שינה התייחסותך כלפיך לדעת, ואז ישיב לך מה נדמה לו שעוללת לו, ומתוך כך תוכל ליישב את דעתו ולהבהיר לו שלא כיוונת כלל לצערדו באותה מעשה, או שכלל לא היית זה שביצע את הפעולה המצערת, וכך ישוב השלום לשרוד בניכם.

מהלך זה של יהודה רואים גם כן מתוכן טענתו אל יוסף, דהנה בפרשה הקודמת אנו רואים שגם האחים בעצמם הודו שבמידה וימצא הגביע באמתחתו של אחד מהם יצטרכו גם הם להתחייב בעונש, וכלשונו הכתוב (לעיל מד, ט): 'אשר ימצא אתו מעבדיך ומת וגם אנתנו נהיה לאדוני לעבדים, ואם כן צריכים להבין איזה פתחון פה מצא יהודה לבקש על נפשו של בנימין אחר שאכן מצאו את הגביע באמתחתו? מה גם שהרדף אחריהם כבר הקיל על עונשו ועל עונשם ולא ביקש כי אם לקחת את

טיב המערכת

ונפשו קשורה בנפשו

נהוג בפי העולם לומר שאבא אחד יכול לדאוג לעשרה בנים ואילו עשרה בנים אינם יכולים לדאוג לאב אחד, כמו"כ אהבת אב לבניו אינה יודעת גבולות והוא יאהב את בניו וידאג להם גם כשהיו בעצמם אבות ואפילו סבים לנכדים, אבל האהבה של ילדים להוריהם היא מוגבלת יותר, ואף אם אוהבים הם את הוריהם מאוד, אין האהבה הזו מתקרבת לאהבת הורים לילדיהם.

כאשר יהודה מתחנן לפני יוסף על נפשו של בנימין אחיו הצעיר הוא מבקש שירחם על אביו הזקן: 'כבואי אל עבדך אבי הנער איננו אתנו ונפשו קשורה בנפשו, והלא הדבר פלא שהרי באותו זמן כבר לא היה בנימין איזה נער קטן וצעיר, אלא בעצמו היה כבר אב לעשרה בנים, ובכל זאת לא ביקש יהודה למען בניו של בנימין התלויים באביהם, שלא יגדלו כיתוסים ללא דמות אב ומתוך, אלא רק הזכיר את אביו הזקן, והצעד שיהיה לו אם הם יחזרו בלי בנימין. בהמשך הפרשה אנו רואים כאשר יעקב ירד למצרים ופגש את יוסף, אמר: 'אמותה הפעם אחרי ראותי את פניך, והשליה הקדוש מפרש בדרך רמז שכאשר יעקב אבינו ראה שמעתה הוא נצרך לשירותיו של בנו אמר 'אמותה הפעם, כי עדיף למות מאשר לחיות בצורה כזו של הצטרפות לטובת בניו.

אכן, אין כמו דאגת ואהבת הורים לילדיהם, ההורים יעשו כל אשר ביכולתם ואפילו יותר מכן לטובת ילדיהם, אבל מגיעים זמנים שגם להורים הכי מסורים כבר אין את הכוחות שהיו להם בצעירותם והם נאלצים להיעזר באחרים, ועדיף שיהיו אלו ילדיהם ועל הילדים מוטלת החובה לעשות הכל כדי להקל מעל ההורים את הצער הזה שהם תלויים בילדיהם, ולתת להם את ההרגשה שאנחנו שמחים בהם ולא חלילה שהם נטל עלינו, וכמובן לשמוח בכל יום שזוכים לקיים מצווה זו של כיבוד הורים.

(פר' טיב יהודה-ויגש)

ניתן לשמוע את שיחותיו של מורנו ורבנו שליט"א • במספר מיוחד וישיב

באידיש: 073-2951321 • בלשון הקודש: 073-2951320

עדכוני קבלת קהל 0534-100024

טיב
ההודעות

י"ד הועדה הרוחנית ר' יעקב רבינוביץ | עורך: ש. גולדשיין

מקום הראוי להתפלל (המשך)

א. לא יתפלל במקום פרוץ, כמו בשדה מפני שכשהוא במקום צניעות חלה עליו אימת מלך ולבו נשבר, ובגמרא איתא דחצוף הוא מי שעובר על זה ומתפלל במקום פרוץ (ס"ז ע"ב סק"י).

ב. וכתב הפ"ג דע"כ אם נזדמן לו בית שאין בו חלונות ובקעה טוב יותר להתפלל בבית שאין בו חלונות (ס"ב סק"י).

ג. והנה לחד תירוצא דתוספות אם הוא עומד בצד הדרך במקום שאין מתירא שיפסיקוהו עוברי דרכים שרי להתפלל שם אך בביי מואן בדבריהם, והנה אף שהמ"א ושאר אחרונים מיישבים לדברי התוס', מ"מ כתבו שבוזר משמע שיש להתפלל דוקא בבית (ס"ב סק"א).

ד. ועוברי דרכים לכ"ע מותרים להתפלל בשדה, ומ"מ כשיש שם אילנות טוב יותר שיעמוד שם ביניהם ויתפלל אם אין קשה עליו איהור דרכו, דע"י האילנות חשוב המקום קצת צנוע אבל כשהוא בביתו אין לסמוך ע"ז להתפלל בין האילנות (ס"ב סק"א).

ה. ומירו צריכין להתפלל חוץ מהדרך בשדה במקום שלא יפסיקוהו עוברי דרכים, וגם צריך שיהיה עד מאוד קודם שיתחיל, לראות אנה ואנה שלא יהיה שם שום צואה או טינוף, כדי שלא תהא תפילתם תועבה (כ"ח אות כ"ז).

ו. אם הוא מקום שנעשה לו נס שבא לידי סכנה באותו מקום והצילו, מותר להתפלל שם אף שהוא מקום פרוץ לגמרי (כ"ח אות כ"ז).

ז. יצחק אבינו לא היה מתפלל במקום פרוץ אלא בין האילנות היה מתפלל, וזהו שאמר הכתוב 'לשו' ולא אמר 'להתפלל' לשון המיוחד לתפילה, אלא אמר לשון דמשמע נמי שהתפלל בין השיחים ומסתתר ביניהם בשעת תפילה (כ"ח).

ח. ובמקום שהוא מוקף מחיצות אף על פי שאינו מקורה שפיר דמי להתפלל בו (ס"ב סק"ג) וי"א שכל שעומד לפני כותל גם שמו' צדיים אין שם כותל הרי זה כבבית (א"א בושטאטש).

ט. ונראה שכל זולת תפילות ה"ח הקבועות אין מצוה מהמבחר לבחור בבית דוקא כל שאין מודמן לו בנקל, כי כל התפילות ובקשות שיש חוץ לתפילות ה"ח הקבועות הם טפילות ונגרות אחר תפילות ה"ח ועמהם עולות ולזה אומרים בקשות מיושב ובלי שארי דקדוקים (א"א בושטאטש).

י. לא יתפלל אחרוני בית הכנסת, אם אינו מחזיר פניו לבית הכנסת ובתשובת יד אליהו כתב דג"ל מה שאמרו גבי המתפלל אחרוני בית הכנסת לא שייך אלא דוקא כשהציבור מתפללים תפילת שמונה עשרה, וגם הוא מתפלל שמונה עשרה ע"ש, ובספר מאמר מדכי חולק עליו, שאף שאין הציבור מתפלל שמונה עשרה באותה עת אסור (ס"ז וס"ב סק"י).

יא. ואחריו ב"ה הוא הצד שהפתח פתוח בו והוא הפך הצד שפונים אליו הקהל כשמתפללים כלומר דמיירי במתפלל באותו צד שהפתח פתוח שם דהיינו בצד

ביאור ענין קריאת שמע של יעקב בפגשו את יוסף

מדוע קרא יעקב קריאת שמע בפגשו את יוסף

מפני מה אנו מודים על המלחמות

בפרשתו (בראשית טו כט) "ויאסר יוסף מרכבתו ועל לקראת ישראל אביו גשנה וירא אליו ויפל על צוארו ויבך על צוארו עד", ופירש רש"י - אבל יעקב לא נפל על צוארי יוסף ולא נשק, ואמרו רבותינו שהיה קורא את שמע.

ובמפרשים הקשו בזה דלאורה אם הגיע באותה שעה הזמן לקרות קריאת שמע אם כן מדוע לא קרא אף יוסף עמו, וכן מנא לן שקרא קריאת שמע - שמא התפלל.

תירוצי המהר"ל מפראג ז"ע

וראה מה שתיירץ בזה המהר"ל בספרו גור אריה (בפרשת ד"ה ואמרו רבותינו) וכה דבריו: אמנם יש לדעת ענין קריאת שמע שהיה קורא ובוה יתורץ מה שלא היה קורא יוסף קריאת שמע לפי שכאשר בא יעקב וראה את יוסף בנו מלך, בא בלבו אהבתו ויראתו של הקב"ה איך מותו הם טובות ושלימות, ומשלם שכר טוב ליראיו. וזהו מדת החסידים אשר יקרה להם טוב מחדקיהם אל הקב"ה על הטובות והאמת שעשה עמם. וזהו קריאת שמע שבו מזכיר מלכות שמים (דברים ג, ד) ואהבתו (שם שם ה). ודאי היה לקרות קריאת שמע כאשר בא אליו יוסף אחר הצעד הגדול אשר היה לו בעבורו, ועתה ראה אותו מלך, היה אוהב את הקב"ה אשר עושה לו זה, וקבל מלכותו ואהבתו ויראתו, וזהו נכון למבין ע"כ.

ביאור נוסף מדוע קרא יעקב קריאת שמע בזה השעה

ובחידושי הגר"י (בתוספות פרשת יגיש) מביא שאחד אמר לפני מן הגר"ח זצ"ל בשם רב אחד, דמה שקרא יעקב אז קריאת שמע, הוא מפני שאת יוסף אהב יותר מכל שאר בניו ואחריו שלא ראהו כ"ב שנים נתעוררה בקרבו אהבתו אל יוסף ביתו שאת בשעת פגישתו עמו, ואת האהבה הגדולה הזאת רצה למסור להקב"ה, ולכן קרא אז קריאת שמע כדי לחזק בלבו את אהבתו ה'.

והגר"ח לא קיבל זאת ואמר, שמדבר על יעקב אבינו כאילו יעקב אבינו היה עומד במדרגתו, והוא מרגיש על עצמו שאצלו זהו נסיון, דבר גדול לעשות כן, וכי על האבות הקדושים ניתן לומר שהיתה להם אהבה נפרדת לבניהם שאותה היו צריכים למסור להקב"ה, והרי כל אהבתם לבניהם היתה רק מתוך עבודת ה' ואהבתו יתברך.

ואמר הגר"ח דמה שקרא יעקב קריאת שמע באותה העת, הוא משום זידידתו למצרים היתה בציונו ה' שאמר לו 'אל תירא מרדה מצרימה כי לגוי גדול אשימך שם' (בראשית טו כט) והיה אנוס על פי הדיבור, ומסילא היתה ההליכה אצלו מצוה, והיה פטור ממצוה אחרת משום הדין דעוסק במצוה פטור מן המצוה כדיליף בסוכה (כה ע"א) וזבלתך בדרך בלכת דרך הוא דמחייבת הא בלכת דמצוה פטור, ולכן כל עוד שהיה בדרך היה מחוייב במצוה זו ללכת שמה, והיה פטור אז ממצוה קריאת שמע, אבל כשהגיע לגבול מצרים וקיים מצוה שוב מיקרי זה בדרך דרך ולא דרך של מצוה, ממילא נחייב תיכף בקריאת שמע, ועל כן קרא אז קריאת שמע, אבל יוסף שהיה חייב בקריאת שמע גם קודם כבר קרא קריאת שמע מיד בזמנה.

מסירות נפש הבאה מתוך צער ושברון לב אינה שלימות של מסירות נפש

ובאופן אחר ראינו ביאור נפלא בספרי הגר"צ ל משה ואלפסון שליט"א, דהנה יעקב אבינו באותו ל"ב שנה היה מסובב ביסורי נפש נוראים, והיה שרוי באבל ועצבון, וכמו שאמרו חכמינו ז"ל על הפסוק 'ותחי רוח יעקב אביהם' ששרתה עליו שכונה שפירשה ממנו, כי בעת מכירת יוסף נסתלקה ממנו שכונה כמו שאמרו רבותינו ז"ל (שבת ל"ג) אין השכינה שורה לא מתוך עצלות ולא מתוך עצבות, אלא מתוך דבר שמחה.

ועד שררי כל אותו ל"ב שנה היה שרוי בדאגה שמה ח"ו אין מצוה שלימה, וכן אמרו חכמינו ז"ל על הפסוק (בראשית לו לה) 'כי ארד אל בני אבל שאולה' שאמר יעקב לפני הקדוש ברוך הוא תן לי אות שלא ארד לשאול, אמר לו הקדוש ברוך הוא סימן זה יהיה בידיך שלא ימות אחד מבניך בימך, ועל כן אמר כי ארד אל בני אבל שאולה. וכן כאשר אסרו את שמעון נאמר (שם מג יד) 'וכאשר שכלתי שכלתי'.

והנה אף שיעקב אבינו בלי שום ספק היה כל ימיו מוכן ומזומן למסור נפשו על קדושת שמו יתברך, מכל מקום אינו דומה מדינת מסירות נפש של מי שנמצא ברום המעלה והרחבה ולא יחסר לו כל טוב ברוח ובגשם, ואף על פי כן מתוך אהבתו להשי"ת מוכן הוא לוותר על כל הטוב שבעולם ולמסור נפשו למען כבוד שמו יתברך. לעומת מי שנשבר לבו מחמת היותו מסובב ביסורין, שמתוך עצבון ואפיסת תקוה, לבו נשבר בקרב, ועל כן מוכן הוא מפני צרות למסור נפשו להשי"ת.

יעקב אבינו השתוקק מתי יבוא לידו לקיים מסירות נפש באופן הנעלה

אמנם כאשר פגש יעקב את יוסף וחזרה אליו רוחו הקדוש לעבוד את השי"ת מתוך שמחה של מצוה, ונכח לראות שלא הפסיד כלום מחלקו בעולם הבא, ואף נמצא הוא ברום המעלה שמתוה שלימה לפני הקב"ה, ובה שהתקיים בו גם ב"נך כשתלי יתים סביב לשולחן, הנה אז נזדמן לידו להשיג המדריגה הנשגבה של מסירות נפש גם מתוך הרחבה וטוב לב, שמוכן לוותר על כל הטוב שבעולם כדי למסור נפשו למען כבוד שמו יתברך. ועל כן תיכף מיד בפגשו את יוסף קרא קריאת שמע וקיבל עליו עול מלכות שמים שלימה, כי רצה להשיג המדריגה הנשגבה למסור נפשו למען כבודו יתברך באופן הנעלה ביותר, דהיינו שעל אף היותו ברום המעלה ולא חסר דבר, מוכן ומזומן לוותר על כל הטוב שבעולם מפני אהבת הברא.

סיפורי השגחה פרטית שנשלחו לערכת ע"י הקוראים

לכל מעיל יש תנועת

שלוש שנים שאני שורד עם המעיל שלי כאשר כל פעם אני אומר לעצמי שעלי לרשום שם וטלפון במעיל למקרה שהמעיל ילך לאיבוד. הנה שעת צהריים מוקדמת ובדרכי החוצה מהבית ראיתי לורד ארטליין על המדף, הפעם לא התעצלת, לקחתי את הלורד ורשמתי באופן ברור את שמי, ומכיוון שרוב שעות היום אני לא זמין, רשמתי את מספר הטלפון של הבית.

בלילה אני מקבל טלפון מידידי שהחלפתי בטעות את המעיל שלי עם מעיל של מישהו אחר... אמרתי לו שלא יכול להיות מאחר ואני לובש את המעיל שלי... ליתר בטחון הורדתי את המעיל וחיפשתי את השם ומספר הטלפון ואכן לא הופיע שם. סיפורי את הסיפור לידיד אחר כדי לקיים מה שנאמר שישו בכל נפלאותיו, והוא תיקן אותי ואמר: "לך תדע כמה פעמים החלפת את המעיל במשך השנים רק שעכשיו היה כתובת למי להחזיר..."

בכל המעשה: ה.ה.

קצת קצת

סיפר מורינו הרב שליט"א: נסעתי להתפלל מנחה בישיבה, בישיבה אני מניח תפילין שימוש רבא לפני התפילה כדרך הקבלה. הגעתי כעשרים דקות לפני התפילה והתחלתי להתארגן לתפילה בנחת. אלא שבדיק קבלתי טלפון מהרבנית שנפל החשמל בבית, והיא לא מוצאת את הפיוז שנפל בארון חשמל. כבר הבנתי שלא אספיק להתפלל בישיבה, וגם על כך החייתי לה: יתברך שזה רצונו וחפצו, רק בקשתי שיסדר לי מוניט כדי שאספיק להגיע הביתה לסדר את החשמל, וגם אספיק להתפלל בזיכרון משה ליד הבית.

אבל לברוא עולם תכנית אחרות משלי. בדיק נכנס לחדרי מנהל הישיבה לשאול שאלה... אני לא זוכר מתי קרה כזה דבר שהוא הגיע אלי לשאול שאלה בחדרי. אנתנו משוחחים הרבה אבל לא בחדר לימוד... תיכף שאלתי אותו אם יש לו כח להקפיץ אותי הביתה? הוא נענה בחיוב ובשמחה, ירדנו לרכב עליתי הביתה ותוך דקה הבנתי מהיכן הבעיה, סידרתי את הקצור, ותוך עשר דקות כבר חזרתי לישיבה כאשר נותרו לי עשר דקות להתארגן בנחת לקראת תפילת מנחה!!!

אני מבחינתי ויתרתי על הכל והקב"ה דאג לי לכל, אם מוריידי ראש ונכנעים, רואים ישועות מפתיעות...

לחיי הן בגשמיות והן ברוחניות החליט לקיים בנפשו מאמר הפסוק (הושע יב ג) "וירבה יעקב..."

ויהו היום כאשר הגיעו הרשעים הקלסנים אל בית אותה משפחה, החלו תיכף בחקירתם הנוקבת לברר מהו הגדול ביותר בין האחים ובהיות שהאח הגדול נס וברח עמדו ותפסו את הבן השני שבמשפחה, וגרורו עמהם אל ארץ גזירה של מתנות הצבא שם עברו עליו שבעה מדורי גיהנום עד שסיים את מלאכתו הקשה ויצא שבור ורצון לחפשי.

והנה זה הבן השני שנאלץ לעבור את כל שנות הצבא מחמת בריחתו והיעלמו של אחיו הגדול, היה ליבו מלא כעס גדול על אחיו. מן הרגע הראשון שסחבורו הקוזקים האכזריים על כרחו

לצבא כעס על אחיו שעוללו לו את כל זאת. ובמשך כל אותם שנים שעשה באפילה בגיא צלמוות היה כל העת מאשים את אחיו ה'בוגד', ולא מצא מנוחה לנפשו מרוב כעס ומרירות. הלא הגזירה נגזרה על ראשו של האח הגדול, ואותו הם מבקשים והנה הוא ברח לו להצלתו ולא חשב ולא נתן אל ליבו את הצרה הגדולה שממית בכך על אחיו.

הכעס הגדול שהצטבר בליבו במשך כל שנות הצבא הלך וגדל, עד כי גדל מאוד. כאשר מעידים בו רז"ל ב"פ"ק דסנהדרין (ז): "אמר רב הונא האי תיגרא דמיא לצינורא דבידקא דמיא כיון דרווח - רווח". כלומר, התגרה והמריבה דומה היא לזרם מים היוצא מן הנהר בעת שעולה על גדותיו, שמתחילה מחלחלים המים רק בזרם דק בלבד, על ידי חור קטן שיוצרים להם המים בתלולית העפר, [הניצבת ליד הנהר כדי למנוע את הצפת השדות שמסביב] - אבל אם אין סותמים את אותו חור קטן תיכף בתחילה כשנעשה החור, אז ממילא 'כיון דרווח רווח', הרי הולך החור ומתרחב יותר ויותר, עד שבהצפתו במים רבים מתהפך הזרם הדק והחלש לפרץ מים אדיה, שכבר לא ניתן לסותמו.

והנמשל שמלמדים לנו חכמים בזה הוא שדרכה של מריבה שרובה היא מתחילה בזרם קטן וחלש, ולפעמים אף על דברים קטנים של מה בכך. - אך אם אין פוטרים ומשליכים אותה מן הלב לתקן מיד את המעוות הרי היא הולכת מתרחבת ומתפשטת עד שכבר אי אפשר לעוצרה. וכמו שדרשוהו חכמים שם ממאמר החכם מכל אדם בספר החכמה (משלי יג ד) "פוטרי מים ראשית קדון, ולפני התגלעו תריב נטוש!"

כך עלה לו הכעס הגדול ונאה בליבו של האח המנוגם התרחב והלך, עד שמרוב רגזו על אחיו הגדול שהביא עליו את כל הצרות האלה בלא שעשה לו שום עוול, החליט בדעתו שמיד עם שחרורו מן הצבא יחפש אחר אחיו, וינקום בו את נקמתו הקשה רחמנא ליצלן.

וממחשבה למעשה עם שחרורו מן הצבא יצא לו האח המסכן והחלוש, לתור ולחפש אחר אחיו הגדול שנעלם לו לפני שנים כדי לבצע בו את זממו, ה' ישמרנו. הוא הלך תועה בדרכו מעיר לעיר ומכפר לכפר, בחיפושים נואשים אחר האח האובד.

והנה הגיע אל העיר טשערנוביל הגדולה לאלקים ובהיכנסו העירה נשאוהו רגליו הישר אל בית המדרש הגדול, שהיה מואר באור יקרות ומלא אורחים וחסידים שהגיעו באותה שעה לכבוד שמחת 'ברית מילה' שנערכה ברוב פאר והדר אצל הרבי הקדוש המגיד מטשערנוביל ז"ע [בעל 'ליקוטי תורה' בנו של הרה"ק רבי מנחם נחום מטשערנוביל בעל 'המאור עיניים' זצוק"ל].

האח המשוחרר דגן נמשך אחר האורה והשמחה כאל חבלי קסמים נפשו הדוויה והמוסדת ציפתה והשתקקה לתרופת חיזוק של מעט שמחה. וכך פסע לו בלב שבור אל תוך בית המדרש, ונדחה בין החסידים הרבים שעמדו אותה שעה שורות שורות סביבות הצדיק היושב בטהרו על כיסא הסנדקאות, כולו זורח ומאיר בקדושה ושמחה עילאה. אבי הבן תפס את בנו הרך הגימול, והגישו בדחילו ורחימו ליד הסנדק, ואליהו מלאך הברית עומד על ימינו בעבודת העקידה של ברית קודש.

כל אותם רגעים נעלים עמד לו האח שהגיע ישירות מן הצבא הרוסי אל חצר הקודש טשערנוביל של מעלה, כשכולו משתאה ונפעם ואינו מסיר את מבטו הנוקב בפניו המאירות של הצדיק היושב מעוטר בטלית, ושואב לנפשו חיזוק של קדושה ועידוד רב במאונת הצדיקים.

לפתע בעודו מסתכל על הרבי שם לב שגם הרבי מסתכל אליו ובוטנו היטב במבט קדשו, והנה מרים הצדיק את

המשך בעמוד הבא <

המפרשים נעמדו כאן במה שפתחה פרשתנו 'ויגש אליו יהודה, למה ניגש ולהיכן ניגש, הרי אצלו הוא עומד ועימו הוא מדבר, כמבואר בפסוקים הקודמים.

ובעיקר ידועה התמיהה, שבכל דברי יהודה ליוסף בפרשתו לא נמצא כמעט שום דבר מחודש, או טענה חדשה רק חוזר על כל המאורעות שבפרשיות הקודמות ולא חדש כמעט כלום.

וביותר יפלא שלאחר דרשה ארוכה זו שדיבר אליו כמעט בלא שום חידוש, לא היה יכול יוסף להתאפק, ובפתאום נשבר לבבו להתגלות אל אחיו 'אני יוסף, ומה היה בה באותה דרשה שהשפיע כל כך על לב יוסף.

ברם תידעו בזה על דרך המוסר, אף כי בוודאי פשוט כי אין לנו שום מושג במעשה שבטי קה וכבר הגיד הרה"ק מקוצנ 'צוק"ל, שעד ביאת המשיח לא ייוודע לישראל סוד המחלוקת שבין האחים ליוסף, אבל מכל מקום הלא תורה היא וללמדו אנו צריכים. ופירושו בזה בהקדם הכלל הידוע 'בא לכלל כעס בא לכלל טעות' (רש"י במדבר לא כא), מנוחת הדעת ומנוחת הנפש הם יסוד ותנאי ראשון לחיים תקינים ומסודרים בבריאות הגוף ובבריאות הנפש. כאשר מלמדנו החכם מכל אדם בספר החכמה (קהלת יא י'): 'והקטר פגע מלפני - והעבר רעה מבשרך'. אדם המתנהג תמיד בכל דבר במתינות לא יבוא לכלל טעות, וימצא את הכל מסודר לפניו במנוחה ובשלום, כד"א (תהילים ל ז) 'ואני אמתיה בשלוי בל אטוט לעולם!'

וכמ"ש באיגרת הרמב"ן: 'תתנהג תמיד לדבר כל דברך בנחת לכל אדם ובכל עת ונזהר תנצל מן הכעס, שהיא מדה רעה להקטיא בני אדם'.

הנה עד פרשת ויגש דיבר יוסף עם אחיו קשות ויתנבל אליהם בכל מיני עלילות שאין הם אלא מרגלים ונגבים שנגבו את גביע הכסף, והם גם הם נבוכו ונבהלו וייראו, ויקרעו שמלותם בצער ומבוכה, ולא ידעו את נפשם כיצד נחלצים מהצרה.

לפיכך בחר לו יהודה דרך אחרת, והתחיל בפרשה חדשה, 'ויגש אליו יהודה בגישה חדשה ובדרך שונה לגמרי, לחלץ עצמו מן המשבר והמבוכה, להשליך כל קצה של כעס או לחץ ח"ו. ולהתחיל מחדש ביישוב הדעת ובמנוחה לערוך כל החשבון מתחילה, וכך במתינות ובסבלנות לבחון היטב היכן כאן הטעות.

הוא שהכתוב אומר: 'ויגש אליו יהודה - שניגש לשנות ולדבר שיחוו בדרך אחר, ובתפילה ותחנונים לפני ה' [כנרמז בתבית 'באזני אדוני'] שיחון אותו ביישוב הדעת והשכל למצוא הפתרון ולגלות הטעות. 'דבר נא עבדך דבר' - 'לפרק' כל הענין וכל דבר ולבחון היטב, כענין שנאמר (משלי כה יא) 'תפוחי זהב במשכיות כסף, דבר דבר על אפניו'. 'באזני אדוני' - שתאזין היטב בכל דבר ודבר, כדי שכן נבחון הענין יחדיו במנוחה ובהארת הדעת.

'ואל יחר אפר בעבדך' - זהו עיקר התנאי, שלא להגיע בשום אופן לכעס ולחץ, רק בדעת שלמה ומתונה, וכך לשפוט היטב במתינות וסבלנות כל דבר.

ובכן החל יהודה לערוך 'חזרה' של כל מאורע ומאורע, 'אדוני שאל כו' ונאמר אל אדוני וגו', וכך בחנו יחדיו את כל הענין ביישוב ובמנוחה. וממילא בתוצאת 'איש' מחודשת זו שבסדר 'ויגש אליו, נבחן פרט אחר פרט בשלמות, מתוך מתוך, ובכך נמצא ברור ומחודד שאין כאן שום טעות ח"ו, הם אינם מרגלים, והם גם לא נגבו את הגביע, ומתוך 'איש' זה נודע והתברר שאין כל צל של ספק לחושדם עוד כמרגלים ונגבים.

ולפיכך משהתבררה ונודעה האמת לא יכול יוסף להתאפק, ונמצא עומד מוכרח להתגלות של 'אני יוסף, כן נזכה להתגלות האמת בביאת משיח צדקנו, אמן.

אל יחר אפרך
-> • <-

בימי מרן הרה"ק רבי מרדכי המגיד מטשערנוביל זצוק"ל, גזרה מלכות רוסיה הרשעה גזירה קשה על עם בני ישראל, שמכל משפחה ומשפחה יגויס הבן הגדול שבבית לעבודת הצבא, שם העבירו אותם בפרך כמה שנים ואף העבירום על דתם כנודע וצר להם לישראל מאוד מפניהם.

באחת העיירות הרחוקות בבית משפחה אחת מישראל, התיירא האח הגדול מאוד מגזירה קשה זו, ומרוב פחדו על הסכנה הגדולה הנשקפת

גשתה להדליק את הנרות נאנחת היא על עבודתה הקשה שבהכנת השבת... ובכך למדה זאת הילדה היטב וחשבה לחומה שכך סדר נרות שבת אמור...

אך הנה לעומתה נמצאה שבת מאמע' אחרת, שניגשת בשמחה אל הגננת לעטות עליה את כל בגדי הכבוד של שבת מלכתא כשכולה קורנת מאושר, חוץ של טהרת תינוקות של בית רבן נסוך על פניה. וכך ניגשת במנוחה ובחיוך אל מעמד הדלקת הנרות בידה מחזיקה את שרביט ההדלקה באומרה: ברוך השם! הודו להשם!... ומעלה את אור הנרות במתינות ולכל ילדות הגן היתה אורה ושמחה!

בביתה של ילדה זו כנראה ראתה היא הנהגה הפוכה מן הראשונה כשאמא שלה ניגשת בסיפוק רב להעלות את נרותיה הקדושות כולה מלאה אושר וברכת תודה להש"ת על הזכות הגדולה שזכתה לאפות 'חלות' לכבוד שבת ולבשל את ה'טשולונט' ואת כל שאר המאכלים והמטעמים שהכינה לכבוד שבת ולעונג שבת. וכשמגבירה את ידיה לכסות הנרות בעת ברכתה כדיון, ומסכה את פניה השופכות דמעות כמים באותה צלוחת עילאה, יורדת השכינה הק' אל תוך ביתה כי היא מקור הברכה.

טיב המוסר השכל המורם לנו, כמה חשוב ודאי להכניס את שבת המלכה, בעת שפורשת את כנפיה על פני תבל ונכנסת אל בתנו פנימה. שנקבל אותה כאורחת נעלה וחשובה מאד, שיש לקבל פניה במנוחה וברצון, בשלום ובשלווה, ואל יחר אפך! והלא נמשלת היא שבת מלכתא לכלה הנכנסת לחופת הלא היא שכינתא קדישא כמ"ש "לכה דודי לקראת קלה - פני שבת נקבלה".

נתאר נא לנו שמגיעה לבית כלה הדורה ביום חופתה, הרי בוודאי ניזהר ונקפיד על כבודה ולא נפריע לקלקל את שמחת ליבה ביומה הגדול, ובוודאי שלא נקבל אותה ח"ו מתוך כעסים וגערות קפידות ומריבות. וכונדע יש על ענין זה ייצר הרע מיוחד, העושה ככל יכולתו להעכיר את האווירה בבית לפני כניסת שבת, וכנראה מזה שיש חשיבות עצומה לקבל פני שבת מתוך יישוב הדעת ומנוחה, ולכן נטפל לזה כל כך להפריע ולמנוע הדבר, זה לעומת זה.

ובספרה'ק שם משמואל (הנוכה תרע"ג ליל ב) מביא בשם כ"ק אדמו"ר ה"ר"ם מגור זצלה"ה, הטעם שצריך לעשות תשובה בכניסת השבת [כנודע ברמז (שבת יב). 'למשמש בבגדו ערב שבת עם השכח'] כי השבת הוא ברוך, והאיש שאין מוסכם בדעתו לשמור התורה הוא בכלל 'ארוור אשר לא יקים' (דברים כג, כו) כמ"ש הרמב"ן שם ואין 'ארוור' מדבק ב'ברוך' ע"ש.

ובכן עלינו להיזהר מאוד להתרחק ממידת הכעס, ואל יחר אפך! ובפרט בערב שבת קודש ובעת כניסת השבת לא תבערו אש בכל מושבותיכם! שלא יהיה ח"ו בבחינת 'ארוור' שאינו יכול להתדבק ב'ברוך', הלא היא שבת שלום ומבורך!

אל יחר אפך!

טכטיה ספרים נפתחים

טיב הקהילה

טייב אוצרו של
הגה"צ רבי נסליאל
הכהן רבינוביץ שליט"א

אוצר כלום השוה לכל נפש
על כל פרשה ופרשה
ספור נלינו טיב הקהילה
היוצא כל שבוע כס"ד

אנגלית

אידיש

לשון הקודש

להשיג בחנויות הספרים המובחרות
הפצה ראשית מרכז הספרים בהגלת הרב יצחק פרידמן 03-6194114

אף אתה - הוסיף המגיד להגיד לפניו ברוח קדשו - מעת היכנסך בברית חותמך, כבר נגזרה עליך גזירה בבית דין של מעלה לצאת ולהתגייס אל הצבא, בדיוק כפי שראית אצל התינוק הקטן דגן... - לפיכך אל יחר אפך! אל תרגז ואל תכעס כל כך על אחיך הגדול, אלא במטותא אל תתקעם בו, הרי נוכחת עתה כמו עיניך שלא הוא הגורם ולא הוא העושה כלום כי הכל בגזירת עליון קורא הדורות מראש. כמו שאנו אומרים בעיקר הראשון של י"ג עיקרי אמונה: "אני מאמין באמונה שלמה שהבורא יתברך שמו הוא בורא ומנהיג לכל הברואים והוא לבדו עשה ועושה ויעשה לכל המעשים".

ולפי דרכנו למדנו לענייננו, שלא להתכעס ושלא להקפיד על שום דבר שבעולם. כאשר נאמין בו יתברך בלב שלם ובביטחון איתן, שכל דבר וכל מקרה המתרחש בעולם 'הכל בגזירת עליון, שגורה חכמתו יתברך שכן יהיה וכך ייעשה, ואין שום סיבה להתרגז ולהקפיד ח"ו, רק להתנהג תמיד בכל דבר במתינות ובנחת!

אל יחר אפך!
-> • <-

דוע מנהגם היפה של ישראל קדושים בגנים ובכיתות הנמוכות שנבחרת מדי שבוע ביום שיש 'שבת מאמע' (אמא של שבת) הלבושה בבגדי שבת. כשעורכים בגן ביחד עם כולם 'שבת טיש' [שולחן של שבת] עם נרות וחלות והילדה ניגשת כמו אמאלה גדולה להדלקת הנר, [בענטשין ליכט]. ולאחר מכן מחלקת מגדנות לחברותיה, כדי לחנך את התינוקות לאור השבת. והנה שבוע אחד ביום השישי, ערב שבת קודש, בגן ילדות [שוהל] לבנות ישראל טהורות, ניגשה השבת מאמע' הזאטוטה לבושה בהדרה בכל בגדי השבת, עם המטפחת הלבנה שעל ראשה כמו 'מאמע' צדקת קטנה... ובטרם הדלקת הנר הניחה את ידה על מצחה ובכובד ראש רציני נאנחה אנחה עמוקה ואמרה: 'אוי, וואו שווער האב איך גארבעט היינט... [אוי! כמה קשה עבדתי היום]... ותיכף ניגשה אל הנרות.

התברר שכן ראתה הילדה את אמא שלה בערב שבת, שבטרם

לכסות בה כדרכו את ראש הרך הנימול, כמנהג ישראל קודש, ובהתעוררות לב ונפש של הצדיק עם כל הקהל הקדוש לעילא ולתתא נערכה הברית מילה כדת וכדין. פתאום נשמע קול בחטה על הארץ, היהודי האורה הזר שהועמד צמוד וקשור בקירות לבבו אל הצדיק צנח תחתיו מתעלף... עד מהרה נזעקו אליו כמה חסידים רחמנים בני רחמנים עורוהו מעלפונג, הגישו לו מעט משקה להשיב את ליבו, והחזירוהו אל מקומו אצל הרבי שעדיין ישב על כיסא קדשו, בברכו ברכת 'מזל טוב' נאמנה לבעלי השמחה.

כשראה הרבי את האיש שהתאושש מעלפונג, פנה אליו בחיוך של חיבה, ושאלו מה לך כי התעלפת כאן בשמחת הברית? מדוע נבהלת כל כך?

השיב האיש וסיפר לרבי, כשהוא עדיין חלוש וחיוור כולו, שכשהרבי עטף בטליתו את התינוק, הוא הסתכל בפניו של התינוק הרוך והטהור, שבריותו קרוב אליו ראוהו היטב, והנה פתאום רואה הוא את הילד לבוש במדי הצבא הרוסי! המוכרים לו היטב משנות שירותו שם ומרוב בהלה ופחד נפל לשונו!

פנה אליו המגיד הקדוש מטשערנוביל בחכמת אלקים שבקרב, והגיד לפניו: אסביר לך בדיוק מה ראית, תדע נאמנה, שכל דבר ודבר המתרחש בעולם דבר קטן ודבר גדול, הכל נגזר מלמעלה בגזירת עליון. כדקיימא לן הלכתא בפ"ק דחולין (ו:): "ואמר רבי חנינא אין אדם נוקף אצבעו מלמטה, אלא אם כן מכריזין עליו מלמעלה". ופירש רש"י על אתר (ד"ה מכריזין): "גזרו עלי". וכדדריש קרא (תהלים לג, ג) 'מה מצעדי גבר כוננו, 'אדם מה יבין דרך' (משלי כ כד)'.
על התינוק זה שנכנס כאן היום בבריתו של אברהם אבינו, נגזרה כבר עתה בעת הברית בגזירת עליון מנפלאות תמים דעים שייאלץ להתייצב בבוא העת לצבא האכזר של מלכות הרשעה. - מן השמים הודיעוך כל זאת, והראו לך אותו לבוש ומעוטר במדי הצבא כדי להודיעך שגזירה זו נגזרת מפי הבורא ב"ה השומר ומשגיח בעולמו בכל מקרה ומקרה בטיב ההשגחה העליונה!

על הברכה יעמדו

ניתן להנציח את העלון לשפחות, לברכה והצלחה או ליארצייט | התורמים להפצת העלון | לקבלת העלון במייל (דוא"ר) נא לשלוח למייל המצוי"ב

		<p>גרפצ'יק טל: 02-5002321</p>	<p>לע"י החבור שמואל מאיר ז'ל בן יבלחטיא רבי ישראל יצחק נלביץ יחנסלו תנצבה.</p>	<p>לע"י מרת חיה סאסא בת לאה נלביץ י'סיון תנצבה.</p>	<p>שרה שיינדל בת סילה רחה להצלחה בכל העניינים</p>	<p>האחים היקרים העומדים תמיד לימין רבינו הרב יהודה בן שרה שיינדל והרב שאול יחזקאל בן שרה שיינדל וכל משפחתם - להצלחה בכל העניינים</p>	<p>יוסף בן סילה רחא לרפואה שלימה</p>	<p>לע"י מרת הינדל בת משה ירסיוהו ובלומה</p>	<p>לע"י יעקב צבי בן שרא</p>
--	---	-----------------------------------	--	---	---	--	--	---	---

יר"ל ע"י קהילת שבת בביית ד' | רח' ישעיהו 7 ירושלים טל: 05276-10455 078-3331109 | shivti11@gmail.com

יהודי יקר! אל תחזיק טובה לעצמך, הנך עוזמן להדפיס ולהפיץ את העלון באזור פגזויר ולהיות שותף לזיכוי הרבים. הפענויניים יקבלו את העלון במייל (אפשר גם ישירות לרפוס) בקובץ ההדפסה.
Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zelig@gmail.com or text 718-249-7173